

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан філологічного факультету

/Бідзіля Ю.М./

« 08 » липня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ЖУРНАЛІСТИКИ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	06 «Журналістика»
Спеціальність	061 «Журналістика»
Предметна спеціальність (Спеціалізація)	061 «Журналістика» «Журналістика»
Освітня програма	«Журналістика»
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород – 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи журналістики» для здобувачів вищої освіти галузі знань 06 «Журналістика», спеціальності 061 «Журналістика» предметної спеціальності 061 «Журналістика» спеціальності 061 «Журналістика» освітньої програми «Журналістика».

Розробники: Бідзіля Ю.М., доктор наук із соціальних комунікацій, професор. кафедри журналістики, Толочко Н.В., кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри журналістики

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри журналістики,

протокол № 11 від «29» 06 2021 р.

Завідувач кафедри Бідзіля Ю.М.

Схвалено науково-методичною комісією філологічного факультету

протокол № 4 від «30» 06 2021 р.

Голова науково-методичної комісії Шаркань В.В

_____, 2021 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,5	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 135	перший	перший
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 4 аудиторних – 66/16 самостійної роботи студента – 69/119	Перший	Перший
	Лекції:	
	18	8
	Практичні (семінарські):	
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:	
	48	8
Форма підсумкового контролю: усний з елементами тестів	Самостійна робота:	
	69	119

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Основи журналістики**» є виробити у студентів на теоретичному й практичному рівні знання і наукову систему поглядів про розвиток журналістики, функціонування медіасфери в різні періоди історії людської спільноти та на сучасному етапі; дати розуміння особливостей основних видів ЗМК (газетно-журнальної періодики, радіо, телебачення, онлайн-журналістики) крізь функціональну, жанрово-стилістичну та організаційну площини. Навчити студентів працювати з джерелами інформації, створювати точні й збалансовані новинні матеріали, готувати інформаційний продукт для друкованих (газети, журнали, інформаційні агенції) електронних (радіо, телебачення, інтернет) мас-медіа.

Така ціль НД передбачає наступні завдання: представити журналістику як масово-інформаційну галузь суспільства, визначити її роль у системі засобів масової комунікації, ознайомити студентів із особливостями функціонування різних видів ЗМІ, дати розуміння специфіки організації творчого професійного процесу журналістів, основ роботи в різних жанрових формах журналістики.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ЗК02. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК06. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Основи журналістики» не має передумов, оскільки вивчається на першому курсі, у першому семестрі.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми вивчення навчальної дисципліни «Основи журналістики» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань	ПР01
Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції	ПР02
Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел	ПР04
Планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням цілей, обмежень та передбачуваних ризиків	ПР06
Координувати виконання особистого завдання із завданнями колег	ПР07
Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань	ПР08
Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою	ПР11
Планувати свою роботу та роботу колег, спрямовану як на генерування інформаційного контенту, так і створення медіапродукту, а також його промоцію	ПР16
Розміщувати оперативну інформацію про свій медіапродукт на доступних інтернет-платформах	ПР17
Оволодіти комплексом професійних знань і навичок, необхідним для продовження навчання в магістратурі та здійснення наукової роботи	ПР21

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Основи журналістики**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Вміти ефективно застосовувати знання, здобуті в процесі навчання.	ПР01
Здатність створювати інформаційний продукт для медіааудиторії.	ПР02
Вміння шукати, здобувати опрацьовувати інформацію з різних джерел, критично мислити, аналізувати повідомлення, розрізняти факти та судження.	ПР04
Навички роботи в команді для досягнення певної мети.	ПР06
Координування власної діяльності із завданнями інших учасників, зокрема під час роботи над творчими медіапроектами.	ПР07
Здатність розрізняти факти та судження, виокремлювати важливі події, відомості, процеси, про які бракує знань, та знаходити відповідну інформацію.	ПР08
Здатність вільно спілкуватися державною мовою з професійних питань.	ПР11
Навички створення цілісного медіапродукту, як самостійно, так і в команді, а також його промоція.	ПР16
Здатність ефективного поширення журналістських матеріалів на різних медіаплатформах.	ПР17
Творчо застосовувати здобуті знання у професійній діяльності з метою ефективного продовження навчання, зокрема в магістратурі.	ПР21

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з «Основи журналістики» є: поточний контроль на лабораторних заняттях, тематичний контроль за результатами самостійної та індивідуальної роботи студентів, зокрема й презентація творчих робіт (огляду преси, радіовипуску, справи «Слово», власних публікацій, газети), а також підсумковий контроль – у вигляді модульної контрольної роботи та усного екзамену з елементами тестів.

Під час лекцій використовуються інтегровані методи: організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності та методи мотивації і стимулювання навчальної діяльності. Студенти будуть виконувати цілеспрямовану самостійну роботу для поглиблення розуміння специфіки предмету, а також перед проведенням лабораторних завдань. Практичні заняття передбачають такі види занять: рольові ігри, симуляція літературної редакції крім того, буде використано метод письмового контролю.

Упродовж семестру буде здійснюватися поточний контроль під час лабораторних занять, тематичний контроль – за результатами самостійної та індивідуальної роботи студентів, а також підсумковий – у вигляді 2-х підсумкових модульних контрольних робіт і усного екзамену.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю усна або письмова з наступними видами: групове та індивідуальне опитування, контрольна (самостійна) робота, індивідуальна або групова презентація виконаного завдання, аналіз комунікативних ситуацій (представлених у вигляді текстового, графічного та усного матеріалу).

Форма модульного контролю: відповіді на запитання відкритого типу та тестові завдання.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний іспит, оцінка за який може бути виставлена за результатами підсумкового рейтингового балу, набраного студентом при поточному контролі на лабораторних заняттях, тематичному контролі, за результатами самостійної, індивідуальної роботи й підсумкової модульної контрольної роботи.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота									Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	25	50
3	2	3	2	3	3	3	3	3		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота									Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	25	50
3	2	3	2	3	3	3	3	3		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Лабораторні заняття (допуск, виконання та захист)	18	50

Модульна контрольна робота	2	50
Презентація індивідуальних творчих завдань	5	100
Разом		(100+100) / 2

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Оцінка відмінно (А) виставляється, коли студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка добре (В) виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка добре (С) виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності.

Оцінка задовільно (D) виставляється, коли студент розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння програмного матеріалу.

Оцінка задовільно (E) виставляється, коли студент неповністю розкрив теоретичні питання, відповідь містить суттєві помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається значних помилок, а виконання завдань викликає значні труднощі у студента.

Оцінка незадовільно (FX) виставляється студенту, який не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило такий студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

Оцінка незадовільно (F) виставляється студенту, який не виконав навчальну програму або якийсь серйозний елемент її складової, має фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити теоретичні питання і виконати практичні завдання. Такий студент не може викласти свою думку навіть на елементарному рівні. За результатами контролю знань студентів дозволяється виставлення екзаменаційної оцінки (без підсумкового іспиту) – «відмінно», «добре», та «задовільно». Студент має право підвищити оцінку, складаючи іспит.

Шкала оцінювання: національна та ESTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ESTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Загальна кількість балів, яку може отримати студент – 100 балів. Вони досягаються шляхом сумування результатів оцінок за всі види робіт. Отримані бали переводяться також в оцінку за чотирибальною національною шкалою «Відмінно» отримує студент за відмінне виконання роботи та відповіді без істотних помилок та огріхів (90-100 балів). «Добре» студент отримує якщо робота виконана правильно, але допущені незначні помилки, що істотно не впливають на результат контрольної роботи (74-89 балів). «Задовільно» отримує студент якщо робота виконана не в повному обсязі, допущена певна кількість помилок та неточностей, відсутні висновки за виконаними розрахунками (60-73 бали). «Незадовільно» отримує студент у разі допущення великої кількості помилок (менше 60 балів), що потребує додаткового опрацювання навчального матеріалу для отримання позитивної оцінки.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Основи журналістики» розрахована на один семестр навчання та передбачає комплексне вивчення основних понять журналістики, періодів розвитку медіа, формування загальної теорії комунікації, моделей комунікації. Ознайомлює студентів із змістом основних принципів історії та теорії журналістики, основами соціальних комунікацій.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання:					
	Усього (денна/заочна)	у тому числі				
Лекції (денна/заочна)		Практичні семінарські	Лабораторні (денна/заочна)	Індивідуальна робота	Самостійна робота (денна/заочна)	
2-й семестр						
Модуль 1. Журналістика як масово-інформаційна галузь суспільства						
Тема 1. Пражурналістські явища, прообрази газет та попередники масово-комунікаційної діяльності.	10/11	2/2		4/2		4/7
Тема 2. Система журналістики в Україні: зародження, формування та сучасний стан.	6/9			2/2		4/7
Тема 3. Еволюція професійної підготовки журналістських кадрів в Україні та світі.	10/9	2/2		4		4/7
Тема 4. Сучасні функції журналістики як громадянського інституту суспільства. Журналістика як «четверта влада».	8/7	2		2		4/7
Тема 5. Формування науково-теоретичних підвалин журналістики щодо її суспільного призначення. Чотири теорії преси.	8/9	2/2		2		4/7
Тема 6. Законодавча база інформаційної діяльності в Україні та світовій спільноті. Правові та професійно-етичні норми журналістики.	6/9			2/2		4/7
Тема 7. Типологія сучасних медіа. Типологічні ознаки та характеристики ЗМІ.	6/7			2		4/7
Тема 8. Особливості функціонування та атрибутивні ознаки друкованих ЗМІ.	8/6			4		4/6
Тема 9. Основи радіожурналістики та специфіка радіовиробництва.	10/6	2		4		4/6
Модуль 2. Журналістика й системи ЗМІ та ЗМК						
Тема 10. Телебачення: структура, базові принципи, основи телевиробництва.	6/6			2		4/6

Тема 11. Інформаційні агентства та online-media як складові сучасної журналістики.	8/6	2		2		4/6
Тема 12. Журналістика, реклама та зв'язки з громадськістю в системі ЗМК: спільність відмінність в призначенні та функціях.	8/7	2		2		4/7
Тема 13. Основні проблеми сучасного соціально-комунікативного стану світової спільноти умовах медійних воєн та інших інформаційних викликів.	6/7			2		4/7
Тема 14. Основи творчої роботи журналіста: індивідуальні редакційні завдання та командно-колективна діяльність.	8/9	2/2		2		4/7
Тема 15. Журналістські професії у системі ЗМІ. Питання про поліфункціональність роботи сучасного журналіста.	6/7			2		4/7
Тема 16. Організація роботи медіа редакцій. Маркетинг у ЗМІ.	9/6	2		4		3/6
Тема 17. Зміст та форма журналістських матеріалів в різних типах ЗМІ.	5/8			2/2		3/6
Тема 18. Психологія журналістської творчості. Медіа сприйняття та медіа вплив.	7/6			4		3/6
Разом за модулі	135	18		48		69/119
Разом за семестр	135	18		48		69/119

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Зародження пражурналістських явищ, прообрази газет та інших давніх масово-комунікаційних явищ. Основні віхи зародження журналістики в Європі, Азії та Америці. <i>Завдання – опрацювати розділ «Еволюція медіа» на сайті «Медіадрайвер» (http://mediadriverr.online/), пройти тестування.</i>	4	2

	<i>Презентація до теми</i> (https://prezi.com/view/nsyV4QV8HlplP0FOBinS/).		
2.	Роль журналістики в суспільстві. Завдання та функції журналістики як четвертої влади. <i>Завдання – прочитати текст виступу Д. Дуцик перед студентами («Про людяність, свободу, відповідальність у часи війни»</i> https://ms.detector.media/zhurnalistska-osvita/post/14088/2015-09-01-pro-lyudyanist-svobodu-i-vidprovidalnist-v-chasy-viynu/). <i>Дати короткий відгук на виступ. Перелічити особливості журналістики, про які згадує автор. Взяти участь у дискусії, поміркувавши над запитаннями: Чим відрізняється журналістика у мирний період від журналістики в умовах війни? За що поважають / зневажають журналістів?</i> <i>Презентація до теми</i> (https://prezi.com/view/BljyWO5IPnDsdwKlebOr/).	2	2
3.	Етапи становлення газетярства та журналістської діяльності в Україні. Становлення журналістської системи освіти у світовій та вітчизняній практиці. <i>Завдання – відобразити схематично основні віхи розвитку журналістської діяльності в Україні; пройти тестування за темою лабораторної роботи на платформі «Kahoot» (https://kahoot.com).</i>	4	
4.	Теоретичні та прикладні моделі дослідження журналістської діяльності. Чотири теорії преси <i>Завдання – пояснити основні моделі на прикладах із медіа; пройти тестування за темами на платформі «Kahoot» (https://kahoot.com).</i>	2	
5.	Журналістика в світлі вітчизняного та міжнародного законодавство про ЗМІ. Етика журналістської творчості. <i>Завдання – написати есе на тему «Журналістика – це мистецтво приготування інформації».</i>	2	
6.	Загальна типологія засобів масової організації. Основні принципи української доктрини типології періодики та електронних ЗМІ. <i>Завдання – здійснити міні-дослідження серед однолітків про газету, яку збираєтеся створити.</i>	2	2

	<i>Дізнатися, вік, соціальний статус, смаки потенційних читачів. Оформити дослідження у довільному форматі, прозвітувавши про результати.</i>		
7.	Новина та факт як основа журналістського матеріалу. Створення власних текстів в інформаційних жанрах. <i>Завдання – пояснити правило перевернутої, звичайної піраміди, прямокутника у запропонованих викладачем журналістських текстах; продемонструвати порушення шести правил наближення інтересів у медіа.</i> <i>Презентація до теми</i> <i>(https://prezi.com/view/nsyV4QV8HlplP0FOBinS/).</i>	4	
8.	Особливості функціонування та атрибутивні ознаки друкованих ЗМІ. Інформаційні та аналітичні жанри в періодиці. <i>Завдання – презентувати власну газету. Заповнити план публікації власних матеріалів в онлайн-медіа.</i> <i>Інтерактивна дошка до теми</i> <i>(https://jamboard.google.com/u/1/).</i>	4	
9.	Специфіка радіовиробництва: переваги та недоліки Жанри радіожурналістики. <i>Завдання – Опрацювати розділ «Аудіо» на сайті «Медіадрайвер» (http://mediadriver.online/audio/rozdil-i-3/), записати 10-15 цікавих / невідомих / спірних фактів із цього розділу. Виконати вправу «Звукопис»: заплющити очі на хвилину і послухати звуки в аудиторії / у фойє університету; написати міні-твір на основі почутого, назвати його.</i>	4	
10.	Структура та базові принципи ТБ. Специфіка та атрибутивні ознаки телевізійного продукту. Вправа-симуляція «Журналіст у кадрі». <i>Завдання – презентувати вправу «Слово».</i>	4	
11.	Специфіка роботи журналіста в інформаційному агентстві та онлайн-медіа. Створення медіахолдингу. <i>Завдання – презентувати власні матеріали, оприлюднені в інтернет-ЗМІ. Порівняти різні види медіаповідомлень (стаття в газеті, телепрограма, реклама), дати відповіді на такі запитання: 1) Що є об'єктом повідомлення? 2) Хто відповідальний за створення і передачу цього повідомлення? 3) Хто</i>	2	

	<i>виграє від цього повідомлення? 4) Хто міг постраждати від цього повідомлення? 5) Що ви бачите, як явну мету повідомлення? 6) Що ви бачите, як приховану мету повідомлення? 7) Як це повідомлення могло вплинути на вас? 8) Чи вплине на вас це повідомлення? Чому?</i>		
12.	Журналістика, реклама та зв'язки з громадськістю в системі ЗМК: спільність та відмінність в призначенні та функціях. Виявлення прихованої реклами, джинса. <i>Завдання – продемонструвати на прикладах із медіа спільні та відмінні риси, функції журналістики, реклами та PR.</i>	2	
13.	Специфіка роботи в різних редакціях. Творча робота журналіста: індивідуальні редакційні завдання та командно-колективна діяльність. <i>Завдання – виготовити сценарний план радіовипуску.</i>	4	
14.	Аналітичні жанри в різних видах ЗМІ. Використання документів та коментарів компетентних осіб під час підготовки аналітичних матеріалів. <i>Завдання – проаналізувати за запропонованою схемою аналітичну статтю в онлайн-медіа. З'ясувати основні відмінності у порівнянні з матеріалами інформаційної групи жанрів.</i>	2	
15.	Обов'язки журналіста в редакції ЗМІ, редакційні доручення Питання про поліфункціональність роботи сучасного журналіста. <i>Завдання – зверстати випуск новин із запропонованих викладачем тем, дотримуючись правил наближення інтересів. Пояснити особливості розкриття 2-3 тем у різних медіа (онлайн-видання, телебачення, радіо).</i>	2	2
16.	Функціональні обов'язки журналіста та особливості роботи в прямому ефірі. Специфіка роботи в теле- й радіоредакціях. <i>Завдання – записати і змонтувати радіовипуск (робота в групах).</i>	4	
17.	Фінальна презентація та аналіз власних матеріалів, газет, медіапортфолію й радіопакетів.		
18.	Підсумковий колоквіум із професійної термінології та професійних навичок		
	Разом	48	8

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Пражурналістські явища, прообрази газет та попередники масово-комунікаційної діяльності.	4	7
2	Система журналістики в Україні: зародження, формування та сучасний стан.	4	7
3.	Еволюція професійної підготовки журналістських кадрів в Україні та світі.	4	7
4	Сучасні функції журналістики як громадянського інституту суспільства. Журналістика як «четверта влада».	4	7
5.	Формування науково-теоретичних підвалин журналістики щодо її суспільного призначення. Чотири теорії преси.	4	7
6.	Законодавча база інформаційної діяльності в Україні та світовій спільноті. Правові та професійно-етичні норми журналістики.	4	7
7.	Типологія сучасних медіа. Типологічні ознаки та характеристики ЗМІ.	4	7
8.	Особливості функціонування та атрибутивні ознаки друкованих ЗМІ.	4	6
9.	Основи радіожурналістики та специфіка радіовиробництва.	4	6
10.	Телебачення: структура, базові принципи, основи телевиробництва.	4	6
11.	Інформаційні агентства та online-media як складові сучасної журналістики.	4	6
12.	Журналістика, реклама та зв'язки з громадськістю в системі ЗМК: спільність відмінність в призначенні та функціях.	4	7

13.	Основи творчої роботи журналіста: індивідуальні редакційні завдання та командно-колективна діяльність.	4	7
14.	Журналістські професії у системі ЗМІ. Питання про 15олі функціональність роботи сучасного журналіста.	4	7
15.	Організація роботи медіа- редакцій. Маркетинг у ЗМІ.	4	7
16.	Роди, види та жанри журналістики.	3	6
17.	Зміст та форма журналістських в різних типах ЗМІ.	3	6
18.	Психологія журналістської творчості. Медіасприйняття та медіавплив.	3	6
	Разом	69	119

6.5. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота складається з таких завдань: 1) виступ із вправою «Слово» (перелік запропонованих слів додається); 2) створення 2 сторінок (Ф. А×3) газети, 3) огляд преси, 4) портфолію власних матеріалів (не менше 3), опублікованих в районній, обласній та загальнодержавній пресі (1 публікація – на сайті Медіацентру ДВНЗ «УжНУ»), 5) індивідуально-командна робота у вигляді радіопакету. Кожне з індивідуальних завдань оцінюється в 20 балів, що в максимальній сумі складає 100. Презентація та публічний захист робіт відбувається за участі стейкхолдерів (викладачі кафедри, випускники, роботодавці, студенти старших курсів). Загальний рейтинг студента виводиться сумою балів за індивідуальні завдання та поточне тестування й самостійну роботу шляхом виведення середнього арифметичного $(100+100) / 2$). Якщо студент з поважної причини не реалізував індивідуальну роботу вчасно, то він може скласти її індивідуально в години чергування викладача на кафедрі.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби використовуватимуться двох видів: дидактичні засоби передачі навчальної інформації (екранно-проекційна апаратура) та технічні засоби перевірки знань студентів (персональні комп'ютери ТРЦ при кафедрі журналістики ДВНЗ «Ужгородський національний університет») для тестування рівня залишкових знань та умінь студентів.

Обладнання: комп'ютерне обладнання навчального ТРЦ та кабінету мультимедійної платформи «Media Vista» (<https://mediavista.com.ua/about-us>).

Програмне забезпечення: ліцензійне програмне забезпечення для персональних комп'ютерів, надане у рамках міжнародного Проєкту ЄС Еразмус+ DESTIN (<http://destin.uzhnu.edu.ua/home-en/>), сервіси та послуги «Google», «Microsoft Office» (Word, PowerPoint), «Prezi» (Presentation Software), Сайт відділення журналістики (<https://mediadep.uzhnu.edu.ua/>), платформа для дистанційного навчання «Moodle».

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Голуб О. П. Медіакомпас: путівник професійного журналіста. Практичний посібник / Інститут масової інформації. Київ: ТОВ «Софія-А», 2016. 184 с.
2. Здоровега В.Й Теорія і методика журналістської творчості. Львів: ПАІС, 2008. 276 с.
3. Мащенко І. Г. Хроніка українського радіо і телебачення в контексті світового аудіовізуального процесу. Київ: Україна, 2005. 384 с.
4. Михайлин І. Л. Журналістська освіта і наука. Суми: Університетська книга, 2009. 336 с.
5. Михайлин І.Л. Основи журналістики: Підручник. Вид 3-є. К.: ЦУЛ, 2002. 284 с.
6. Мой Д., Ордольф М. Телевізійна журналістика: Практична журналістика, том 62 / За загал. ред. В. Ф. Іванова; Пер. з нім. В. Климченка. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. 234 с.
7. Москаленко А.З. Основи журналістики: Тексти лекцій. К.: ВПЦ «Київський університет», 1994. 135 с.
8. Вольтер фон Ла Рош. Вступ до практичної журналістики: Навчальний посібник/ За заг. ред. В.Ф.Іванова та А.Коль. К.: Академія Української преси, 2005. 229 с.
9. Мітчел Стівен. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет/ Пер з англ. Н.Сгоровець. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська Академія», 2008. 407 с.
10. Різун В. В. Теорія масової комунікації: підруч. для студ. галузі 0303 «журналістика та інформація» / В.В. Різун. К.: Видавничий центр «Просвіта», 2008. 260 с.
11. Фолькер В. Журналістика газет і журналів. Видання 2-е, перероблене. Пер. з нім. В. Климченко. К.: Центр вільної преси, 2017. 377 с.
12. Халер М. Пошук і збір інформації: Навч. посібн. За ред. В.Ф. Іванова, А. Коль. К.: Академія української преси, Центр вільної преси, 2006. 308 с.

Допоміжна література

1. Вайшенберг З. Журналістика та медіа: довідник; пер. з нім. П. Демешко, К. Макєєв; за загал. ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюк. К.: Центр вільної преси, Академія української преси, 2011. 529 с.
2. Квіт С. Масові комунікації. Друге видання, виправлене і доповнене. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2018. 352 с.
3. Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації. Львів : Літопис, 2010. 538 с.
4. Мак-Люен Маршалл. Галактика Гутенберга: Створення людини друкованої книги: пер. з англ. Київ : Ніка-Центр, 2015. 388 с.
5. Мей К. Інформаційне суспільство. Скептичний погляд. Київ: К.І.С., 2004. 220 с.
6. Фергюсон Н. Площі та вежі. Соціальні зв'язки від масонів до фейсбуку: пер. з англ. Київ: Наш Формат, 2018. 568 с.

7. Шевченко В. Е. Мультимедійний контент: навчальний посібник К.: ВПЦ «Київський університет», 2017. 239 с.
8. Яковець А. В. Телевізійна журналістика: теорія і практика / наук. ред.: С. І. Даниленко. Київ: Києво-Могилянська акад., 2007. 239 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Гугл-академія. URL: <https://scholar.google.com.ua/>
2. Детектор медіа. URL: <https://detector.media/>
3. Інститут масової інформації. URL: <https://imi.org.ua/>
4. Медіаграмотність. URL: <https://ms.detector.media/>
5. Медіакритика. URL: www.mediakrytyka.info
6. Навчальний курс МедіаДрайвер. URL: <http://mediadriver.online/>
7. Наукова бібліотека ДВНЗ «Ужгородський національний університет». URL: <http://www.lib.uzhnu.edu.ua/>
8. Наукова електронна бібліотека Національної бібліотеки ім. В. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
9. Онлайн-курс «Медіаграмотність: практичні навички». *Prometheus*. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:CZ+MEDIA102+2018_T3/course/
10. Просвітницькі курси з медіаграмотності, розроблені у рамках проєкту DESTIN. URL: <https://examenarium.sumdu.edu.ua/promo/program/79>
11. Сайт Львівської ННБУ ім. В. Стефаника. URL: <http://aleph.lsl.lviv.ua:8991/F>